

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 46 Volume: 9 Issue: 46

Ekim 2016 October 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

İLKÖĞRETİM BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİSYENLİK İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

RESEARCH OF TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ABOUT ACADEMIC PROFESSION

Muhammet KATIPOĞLU*
Bedri KATIPOĞLU**

Öz

Bu çalışmanın amacı, eğitim fakültesi ilköğretim anabilim dalı öğrencilerinin akademisyenlik mesleği ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma özel durum çalışması kapsamında gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 13 öğrenci oluşturmaktadır. Görüşmelerin analizinde Nvivo programı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin akademisyenlik mesleğiyle ilgili bilgilerinin yeterli olmadığı rapor edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyenlik, Meslek Seçimi, Eğitim Fakültesi.

Abstract

The purpose of this study is to examine the views of the students from Akdeniz University Primary Education Department towards academic profession. For this purpose qualitative research method was used. The study was carried out under a special case study. Semi-structured interview technique was used as data collection instrument which was prepared and validity analysis were made by researchers. The sample group of the research constitutes 13 students who study in Akdeniz University Education Faculty. Nvivo software programme was used to analyze the interviews. According to results, it was reported that, the knowledge of students in terms of academic profession was inadequate.

Keywords: Academic Profession, Choice of Profession, Faculty of Education.

I. GİRİŞ

Çağdaş bir toplumda özgür bir bireyin hayatındaki önemli aşamalardan birisi mesleğini seçme sürecidir. Bir kimsenin herhangi bir konuda doğru bir seçme işlemi yapabilmesi, sağlıklı karar verebilmesi için, her şeyden önce neler istediğini ve bunları elde edebilmek için ne gibi olanaklara sahip olduğunu bilmesi gerekir (Kuzgun, 2008). Bu bağlamda üniversiteden mezun olacak öğrencilerin hangi mesleği seçmek istedikleri, bilim insanları için her zaman araştırma konusu olmuştur. Özellikle bilim ve teknolojide yaşanan hızlı gelişmeler, çeşitli ve yeni iş ve istihdam alanlarının doğmasına da zemin hazırlamıştır. Bu çeşitlilik, zaten belirli bir alanda yüksek öğrenim gören üniversite öğrencilerini, farklı meslek dallarını seçmeye ve farklı kariyer planları yapmaya yönlendirmektedir.

Kariyer, "Bireyin başlangıç yaptığı, yaşamının üretken yıllarını kullanarak geliştirdiği ve genelde çalışma hayatının sonuna dek sürdürdüğü iş ya da pozisyon" şeklinde tanımlanmaktadır (Taş, 2011). Üniversiteden mezun olan çoğu öğrencinin zihninde, ileride hangi alanda, hangi kamu kurumunda, hangi özel şirkette, hangi pozisyonda çalışacağı konusunda çeşitli planlar yatmaktadır. Bu planlar dâhilinde, ülkemiz standartları da göz önüne alınırsa, üniversiteden mezun olmuş bir bireyin önünde, mesleki seçim ve kariyer planlaması anlamında çeşitli seçenekler bulunduğunu söylemek mümkündür. Bunlardan en belirgin olanları arasında serbest meslek, kamu ve özel sektörde memurluk ve akademisyenlik sayılabilir (Hotamışlı, 2011).

Akademisyenlik ve akademisyen kavramlarının temelini oluşturan akademi kavramı, Platon'un Atina'da öğrencilerine ders verdiği "Akademeia" zeytinliğinden gelmektedir (Erdem, 2008). Akademisyen, üniversite ve benzeri yüksek öğrenim kurumlarında öğretimi gerçekleştiren, araştırma yapan ve özgün araştırmalarıyla alanına katkıda bulunan kişilere verilen genel mesleki unvandır. Ülkemizde akademisyenler öğretim elemanları olarak adlandırılırlar. Profesörler, doçentler, yardımcı doçentler, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcıları farklı unvanlarda akademisyenlerdir ve görevleri YÖK kanunu ile belirlenmiştir. Buna göre öğretim elemanlarının görevleri başlıca; ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim-öğretim ve uygulamalı çalışmalar yapmak ve yaptırmak, proje hazırlıklarını ve seminerleri yönetmek,

* Arş. Gör., Muhammet KATIPOĞLU, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

** Yrd. Doç. Dr., Bedri KATIPOĞLU, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

bilimsel araştırmalar ve yayımlar yapmak, öğrencilere gerekli konularda yardım etmek, kanundaki amaç ve ana ilkeler doğrultusunda yol göstermek ve rehberlik etmek' olarak sıralanabilir (YÖK Kanunu 2547/22).

Ülkemizde akademisyenlik uzun ve meşakkatli bir süreçtir. 4 yıllık üniversite diploması pek çoklarını mühendis, mimar, müfettiş veya öğretmen yaparken bilim insanı olma adına plan yapanın yolu daha yeni başlamaktadır. Kimi mezunlar dolgun maaşlarla iş dünyasına girerken, aday-akademisyen yeni bir öğrenciliğe adım atmış olur. Bunun için kazanılması gereken sınavlar vardır (Yabancı Dil Sınavı, Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı vb.). Eğer tüm bu sınavlarda başarılı sonuçlar elde edilir ve uygun bir kontenjan bulunursa göreve başlanabilir (Laçiner, 2012).

2002 yılında özel bir üniversitede yapılan "Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri" adlı bir araştırma, sonuçları itibari ile üniversiteli öğrencilerin mesleki tercihlerinde "akademisyenliğe bakış" alt boyutunda önemli bulgulara ulaşmıştır. Yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin "kendi işini kurma" , "özel sektörde çalışma", "akademisyenlik" ve "baba mesleğini sürdürme" gibi yanıtları arasında akademisyenlik, %8 lik bir orana ve 3. derecede bir önceliğe sahip olmuştur (Arslan, 2002).

2013 yılında 261 lisans öğrencisiyle yapılan "Lisans Eğitimi Alan Öğrencilerin Kadın Akademisyenlerin Çalışma Yaşamındaki Durumlarına Yönelik Algıları" isimli bir diğer araştırmada Öğrencilerin, %47,1'i mezuniyetten sonra belki akademisyen olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin %69,7'si akademisyenliğin kadın için zor olduğunu, bununla birlikte %23,7'si ise, akademisyen olmanın kadına en fazla kişisel gelişim açısından yararlı olabileceğini belirtmiştir (Yalçın ve Demirekin, 2013).

2005 yılında 276 öğrenci ile yapılan "Ankara'da Bir Tıp Fakültesi'nde Okuyan Son Sınıf Öğrencilerinde Tükenmişlik Sendromu" adlı araştırmada, intörn öğrencilerinde tükenmişlik durumu ve ilgili olabilecek bazı sosyo-demografik özelliklerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin geleceğe yönelik planlarının yüzde dağılımına bakıldığında, "uzmanlık eğitimi almak" %81,2 ile en çok tercih edilen seçenek olmuşken, "akademik kariyer" %30.1 ile ikinci sırayı almıştır (Güdük, Erol, Yağcıbulut, Uğur, Özvarış, Aslan, 2005).

2006 yılında yapılan "Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Ziraat Fakültelerindeki Eğitim Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi" isimli araştırmada, ziraat fakültesindeki öğrencilerin bu fakülteyi tercih nedenlerinin, uygulanan eğitim modelleri hakkında fikirlerinin ve mezuniyet sonrasına dair düşüncelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada öğrencilerin ziraat fakültelerinden mezun olduktan sonraki dönem için düşünceleri incelenmiş, en yüksek payı %20,38 ile "kendi mesleği ile ilgili bir kamu kuruluşunda çalışmak" fikri oluştururken, bunu %19,11 ile "mesleği ile ilgili özel sektörde çalışmak" ve %18,05 ile "akademik kariyer yapma" fikri takip etmiştir (Göktolga, Bal, Esengün, 2006).

Yapılan araştırmalar da dikkate alındığında, meslek ve kariyer seçimi için üniversite öğrencilerine mesleki rehberliğin iyi yapılmasının gerekli olduğu söylenebilir. Özellikle akademisyenliğin tanıtılması ve akademisyenlik ile ilgili doğru ve tatmin edici bilgilerin paylaşılması, öğrencilerin akademisyenlik ile ilgili düşüncelerini olgunlaştırıp meslek seçimi sürecinde doğru karar vermelerine yardımcı olacaktır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının akademisyenlik ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda yapılan bu çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 13 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Mülakatlardan elde edilen veriler, NVIVO programı yardımı ile içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir.

Nitel araştırma, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Geleneksel araştırma yöntemleriyle ifadesi zor olan sorulara cevap bulmak için gereklidir ve nicel araştırmalara göre daha derinlemesine bilgi sağlar (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

İçerik analizi, sözel yazılı ya da diğer materyallerin içerdiği mesajı içerik açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak geliştirilen yarı yapılandırılmış mülakat formu uygulama öncesinde öğrencilerle görüşülerek hazırlanmıştır. Daha sonra uzman görüşü alınarak form geliştirilmiş ve 5 soru şeklinde hazırlanmıştır. Kullanılan mülakat formunun maddeleri Tablo-1'de verilmiştir.

Tablo 1. Mülakat Formu

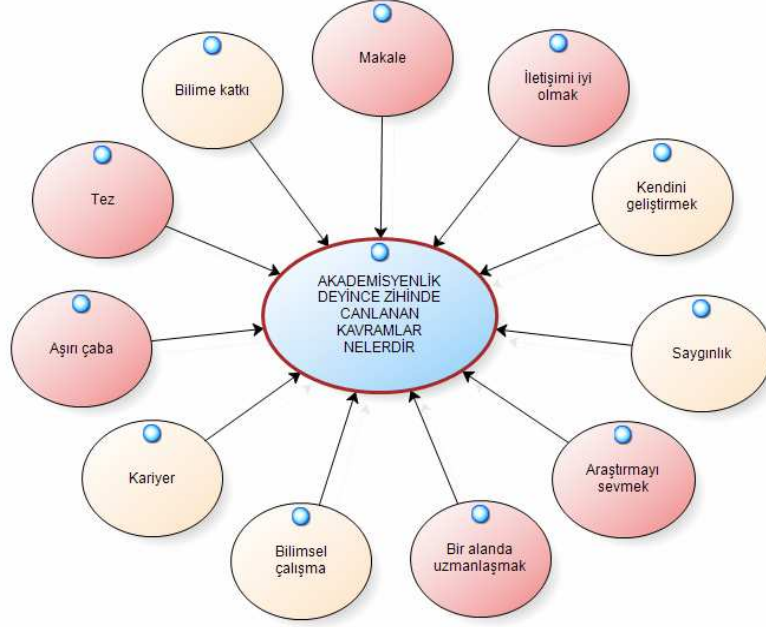
Soru 1	Akademisyenlik deyince zihninizde canlanan kavramlar nelerdir?
Soru 2	Akademisyen olmak ister misiniz? Neden?

Soru 3	Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi veriliyor mu, öğretim elemanları tarafından yönlendirme (olumlu-olumsuz) yapıyor mu? Nasıl?
Soru 4	Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir öğretmen olmak mı, akademisyen olmak mı? Neden?
Soru 5	Sizce iyi bir akademisyen nasıl olmalıdır?

3. BULGULAR

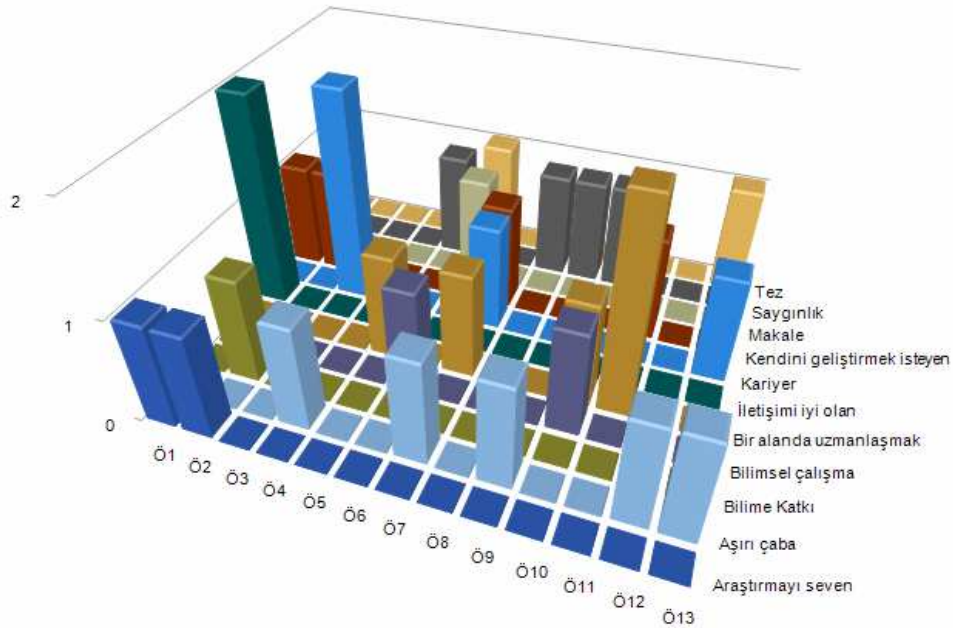
Soru 1: Akademisyenlik deyince zihninizde canlanan kavramlar nelerdir?

Şekil 1. Akademisyenlik deyince zihinde canlanan kavramlar

Öğrencilere sorulan “Akademisyenlik deyince zihninizde canlanan kavramlar nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar, Şekil 1’de gösterilmiştir. Buna göre öğrenciler akademisyenlik deyince aşırı çaba, saygınlık, kendini geliştirme, kariyer, makale, bilimsel çalışma ve bilime katkı vb. gibi kavramların zihinlerinde canlandığını söylemişlerdir.

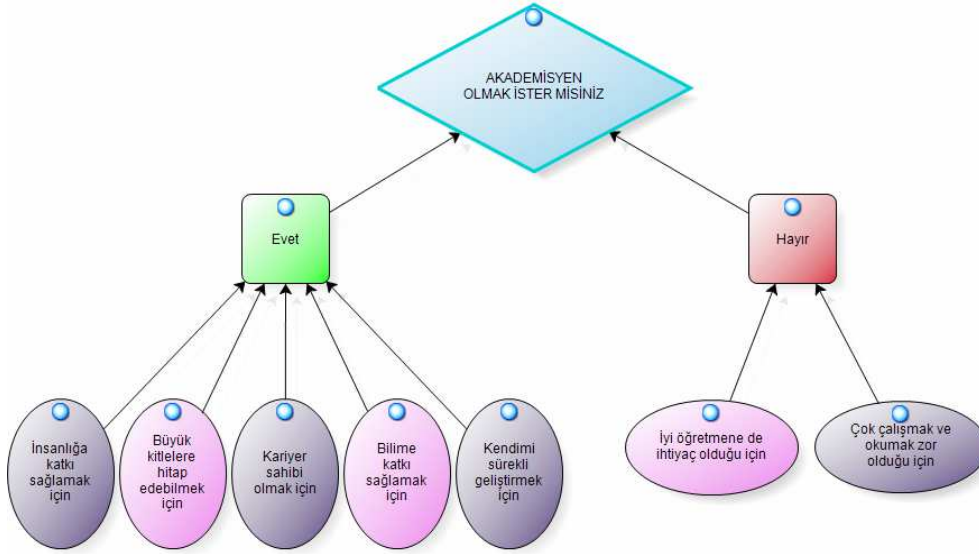
Şekil 2. Akademisyenlik deyince zihinde canlanan kavramlar-sütun grafiği
AKADEMİSYENLİK DEYİNCE ZİHNİNİZDE CANLANAN KAVRAMLAR NELERDİR

Şekil 2 sütun grafiğine göre, akademisyenlik deyince öğrencilerin zihninde en çok canlanan kavram “aşırı çaba” olmuştur. Daha sonra sırasıyla “saygınlık, kendini geliştirme ve bir alanda uzmanlaşmak” gelmektedir. Öğrencilerin gözünde akademisyen, aşırı çaba sarf eden biri olarak görülmektedir.

Soru 2: Akademisyen olmak ister misiniz? Neden?

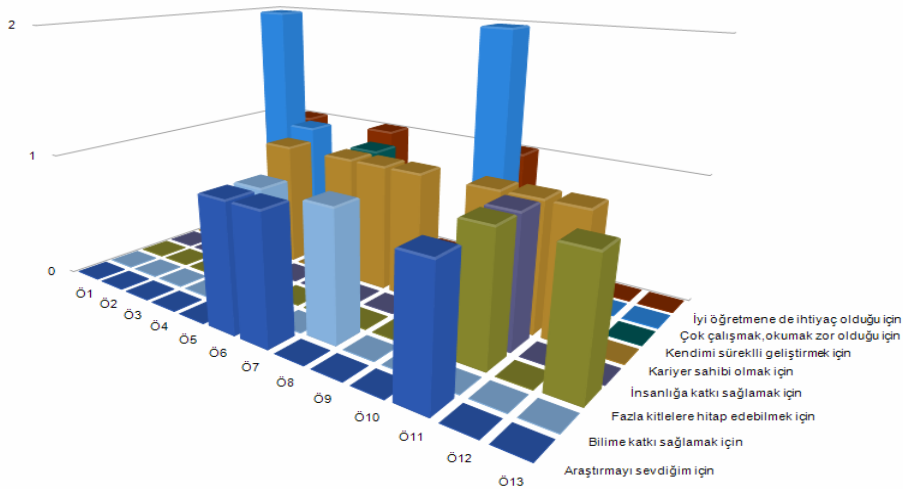
Şekil 3. Akademisyen olma isteği

Öğrencilere sorulan “Akademisyen olmak ister misiniz? Neden?” sorusuna verilen yanıtlar, Şekil 3’te gösterilmiştir. Buna göre akademisyen olmak isteyen öğrenciler “araştırmayı sevdiğim için, fazla kitlelere hitap edebilmek için, kariyer sahibi olmak için, kendimi sürekli geliştirmek için, bilime ve insanlığa katkı sağlamak için” yanıtlarını vermişlerdir. Akademisyen olmak istemeyen öğrenciler ise “ iyi öğretmene de ihtiyaç olduğu için ve çok çalışmak zor olduğu için” yanıtlarını vermişlerdir.

Şekil 4. Akademisyen olma isteği-sütun grafiği

AKADEMİSYEN OLMAK İSTER MİSİNİZ

Şekil 4 sütun grafiğine göre “Akademisyen olmak ister misiniz?” sorusuna en çok “Kariyer sahibi olmak için akademisyen olmak isterim” cevabı verilmiştir. Daha sonra sırasıyla “araştırmayı sevdiğim için akademisyen olurum, çok çalışmak ve okumak zor olduğu için akademisyen olmak istemem, iyi öğretmene de ihtiyaç olduğu için akademisyen olmak istemem, fazla kitlelere hitap edebilmek ve bilime katkı sağlamak için akademisyen olmak isterim” cevapları verilmiştir.

Bu madde ile ilgili üç ayrı öğrencinin yorumları şu şekilde olmuştur:

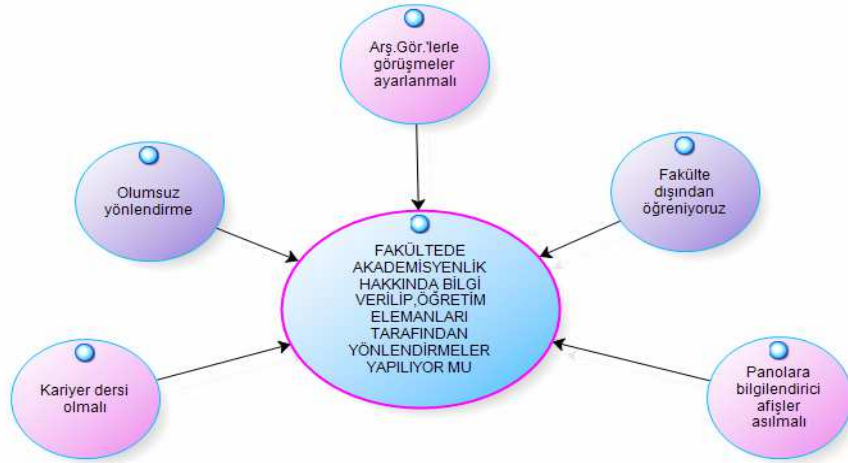
Ö1: Şu anda düşünmüyorum. Çünkü mezun olduktan sonra KPSS’ye girip atanmak istiyorum. Ailemin maddi desteğe ihtiyacı var onlara yardımcı olmak istiyorum. KPSS’yi kazanırsam o zaman akademisyenlik için de çalışmaya başlayabilirim.

Ö2: Akademisyen olmak istemem. Çünkü aşırı sıkıntılı bir süreç ve sürekli kendini ispatlama çabası var. Ben bu çabayı küçük yaş grubunda olan öğrenciler için sarf etmeyi tercih ederim.

Ö5: Akademisyen olmak isterim çünkü yaşı gereği belirli fiziksel ve zihinsel olgunluğa gelmiş öğrencilere ders vermek ilkokul öğrencilerine ders vermektten daha rahattır. Her insan alanında ilerlemek ister. Ben bütün hocalarımızı çok beğeniyorum, idol olarak görüyorum.

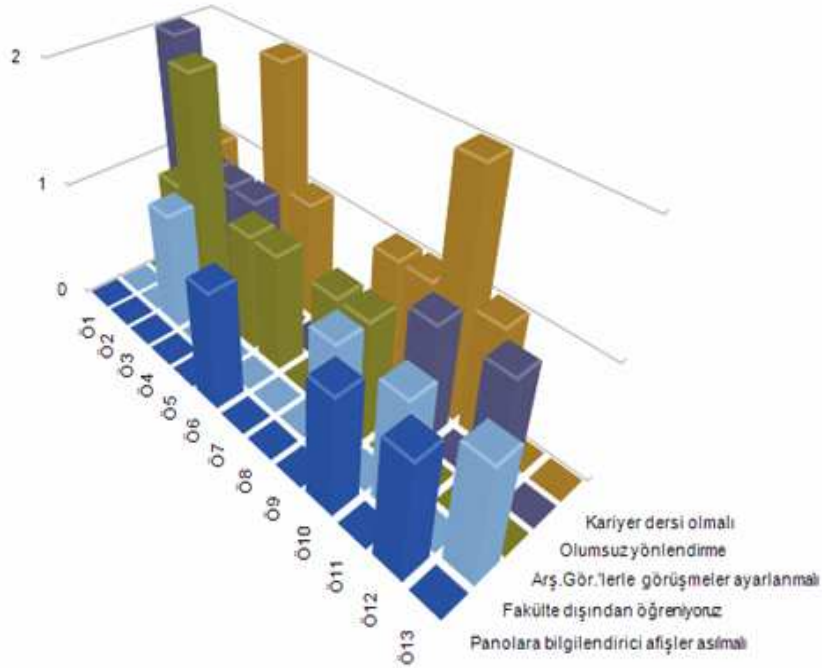
Soru 3: Fakülte akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi veriliyor mu, öğretim elemanları tarafından yönlendirme (olumlu-olumsuz) yapılıyor mu? Nasıl?

Şekil 5. Fakülte akademisyenliğin tanıtımı

Öğrencilere sorulan “Fakülte akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi veriliyor mu, öğretim elemanları tarafından yönlendirme (olumlu-olumsuz) yapılıyor mu? Nasıl?” sorusuna verilen yanıtlar, Şekil 5’te gösterilmiştir. Buna göre öğrenciler çoğunlukla olumsuz görüş bildirmiş ve herhangi bir yönlendirmenin yapılmadığını söylemişlerdir. Verilen cevaplar arasında “Fakülte olumsuz yönlendirme yapılıyor, kariyer dersi olmalı, araştırma görevlileriyle görüşmeler ayarlanmalı, panolara bilgilendirici afişler asılmalı ve akademisyenliği başka yerlerden öğreniyoruz” ifadeleri yer almaktadır.

Şekil 6. Fakülte akademisyenliğin tanıtımı-sütun grafiği

Şekil 6 sütun grafiğine göre öğrenciler en çok kariyer dersinin olmasını istemektedirler. Daha sonra fakülte akademisyenlikle ilgili olumlu yönlendirme yapılmadığını ve araştırma görevlileriyle görüşmeler ayarlanması gerektiğini söylemişlerdir. Ayrıca bu mesleği dışarıdan öğrendiklerini de belirtmişlerdir.

Bu madde ile ilgili iki ayrı öğrencinin yorumları şu şekilde olmuştur:

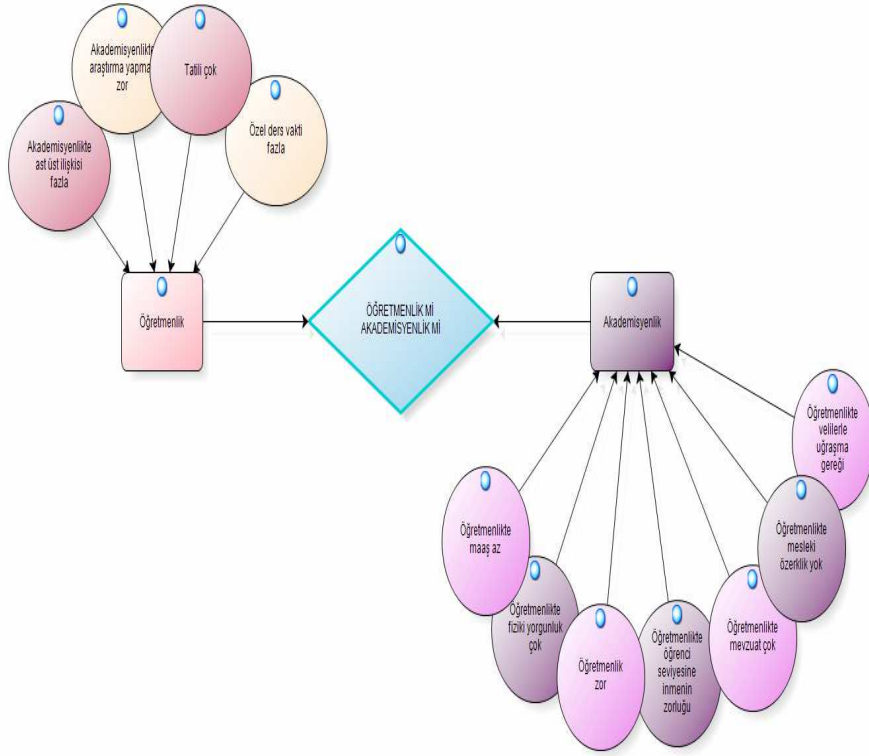
Ö8: Akademisyenlikle ilgili fakülte bir kere konferans yapılmıştı. Onun dışında bu konuyla ilgili bilgi verici bir çalışmada bulunulmadı. Okuldaki hocalar öğrencilere genel olarak akademisyenliğin faydalarını, meslekteki olumlu yönleri zaman zaman hatırlatıyorlar. Olumsuz bir yönlendirmede bulunmadılar.

Ö12: Fakültede özel olarak akademisyenliğin meslek olarak tanıtıldığını görmedim. Çoğu öğrencinin olumlu ya da olumsuz hiçbir bilgisi olmadığını biliyorum. Derslerimize giren profesörler, doçentler ya da doktorlardan sadece bir veya ikisi iyi gördükleri öğrencileri yüreklendirip destek vereceklerini söylüyor.

Soru 4: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir öğretmen olmak mı, akademisyen olmak mı? Neden?

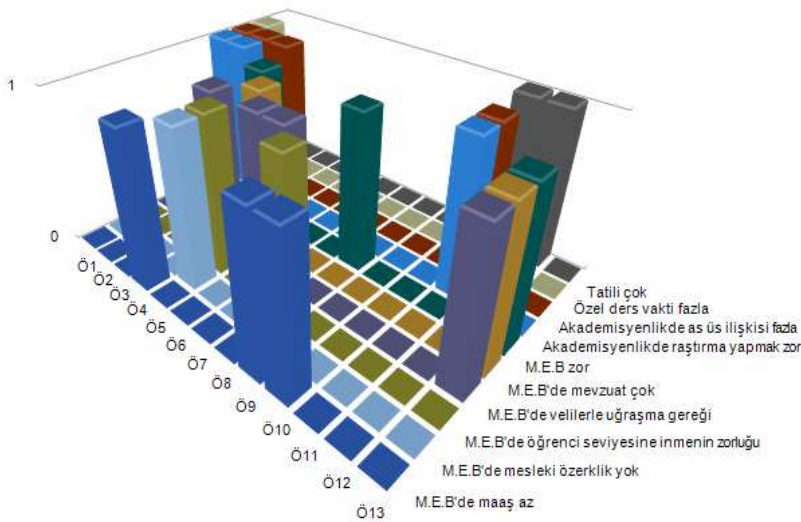
Şekil 7. Öğretmenlik ve akademisyenlik

Öğrencilere sorulan “Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir öğretmen olmak mı, akademisyen olmak mı? Neden?” sorusuna verilen yanıtlar, şekil 7’de gösterilmiştir. Buna göre M.E.B.’de (Milli Eğitim Bakanlığı) öğretmenlik cevabını veren öğrenciler neden olarak, “tatili fazla, özel ders verme imkanı çok, akademisyenlikte ast-üst ilişkisi fazla ve araştırma yapmak zor olduğu için” yanıtlarını vermişlerdir. Akademisyenlik diyen öğrenciler ise; “ M.E.B.’de mevzuat çok ve zor, öğrenci seviyesine inmenin zorluğu, velilerle uğraşma gereği, fiziki yorgunluğun çok olması, mesleki özerkliğin olmaması ve maaşının az olması” gibi nedenler ortaya atmışlardır.

Şekil 8. Öğretmenlik ve akademisyenlik-sütun grafiği

MEB DE ÖĞRETMENLİK Mİ AKADEMİSYENLİK Mİ

Şekil 8 sütun grafiğine göre öğrenciler bu soruya dağınık cevaplar vermişlerdir. En çok tekrar edilen konu akademisyenlikte ast-üst ilişkisinin fazla olması ve M.E.B.’de velilerle uğraşmanın zorluğu ve

gerekliği konularıdır. Bunu M.E.B.'de maaşın az olması ve akademisyenlikte araştırma yapmanın zor olması izlemektedir.

Bu madde ile ilgili üç ayrı öğrencinin yorumları şu şekilde olmuştur:

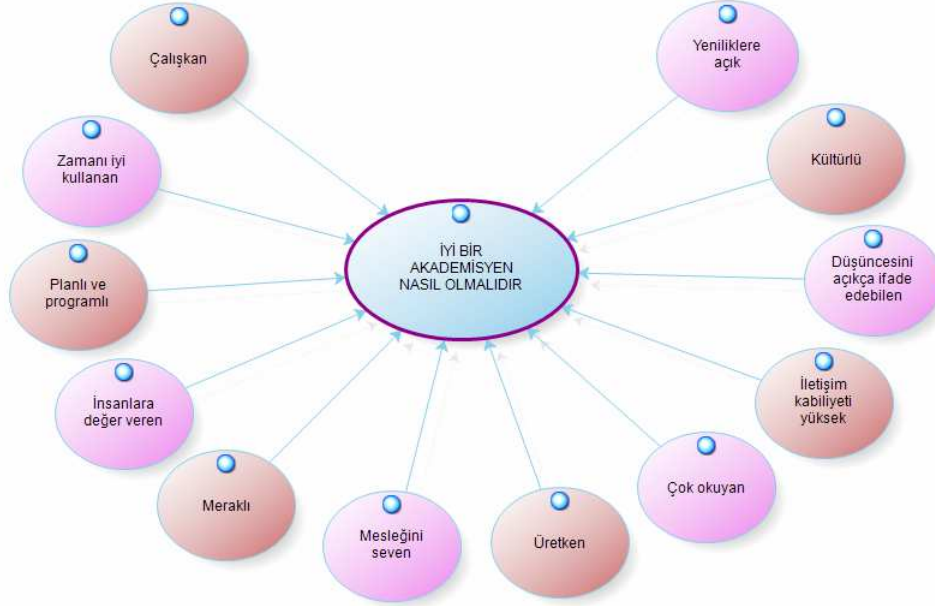
Ö6: Daha az yorucu olduğunu düşündüğümden Milli Eğitim'de Öğretmen olmak

Ö7: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir öğretmen olmayı tercih ediyorum. Minik öğrenciler ile olmak benim için ideal olandır. Akademisyen olduğumda çevremdeki insanlar kariyerimde sürekli ilerlememi bekleyecek ve bu da benim üstümde bir baskı oluşturacak. Doktora yaptıktan sonra Yrd. Doç., Yrd. Doç.'dan sonra Doç., Prof. vb. diyerek benden beklentilerini yükselteceklerini düşünüyorum.

Ö13: Kesinlikle akademisyenlik. Daha çok para, saygınlık, kariyer, rahat çalışma ortamı, gelecek kaygısı yok, tayin derdi yok.

Soru 5: Sizce iyi bir akademisyen nasıl olmalıdır?

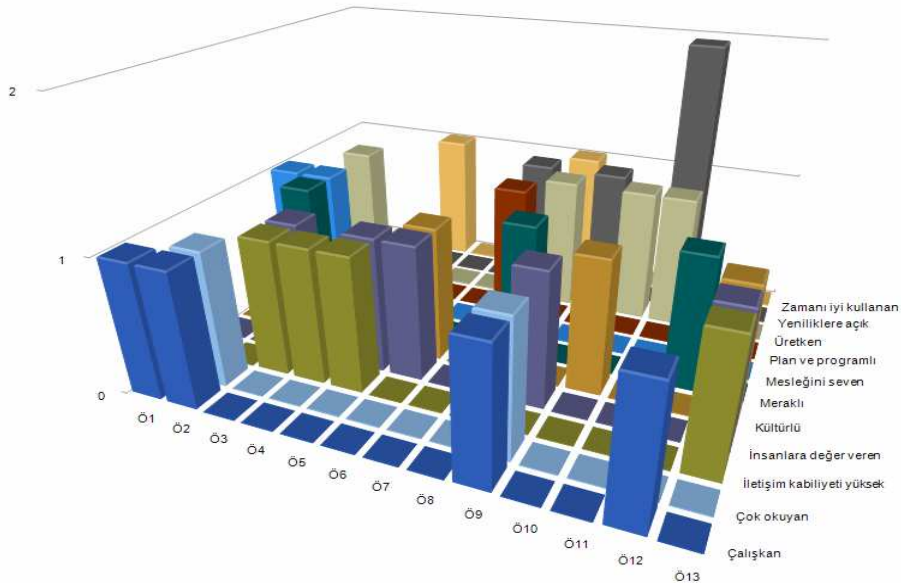
Şekil 9. İyi bir akademisyen

Öğrencilere sorulan “Sizce iyi bir akademisyen nasıl olmalıdır?” sorusuna verilen yanıtlar, şekil 9’da gösterilmiştir. Buna göre öğrenciler “mesleğini seven, planlı ve programlı, meraklı, üretken, kültürlü, insanlara değer veren, iletişim kabiliyeti yüksek, çok okuyan, çalışkan, zamanı iyi kullanan, yeniliklere açık ve düşüncesini açıkça ifade eden” yanıtlarını vermişlerdir.

Şekil 10. İyi bir akademisyen

İYİ BİR AKADEMİSYEN NASIL OLMALIDIR

Şekil 10 sütun grafiğine göre öğrenciler iyi bir akademisyeni en çok “insanlara değer veren” olarak tanımlamışlardır. Daha sonra çalışkan, iletişim kabiliyeti yüksek, kültürlü ve üretken cevaplarını vermişlerdir.

Bu madde ile ilgili iki ayrı öğrencinin yorumları şu şekilde olmuştur:

Ö3: İkili ilişkileri kuvvetli olan iletişimde kaliteli bir dil kullanan her şeyden önce insanı seven, insana değer veren, ayrımcılık yapmayan ve kültürlü bireyler olmalı.

Ö4: Bence iyi bir akademisyen her şeyden önce kendini beğenmemeli ve öğrencileri asla notla korkutmamalı. Bir de öğrencilere güler yüzlü yaklaşmalı.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Akademisyenler ülkenin geleceğini belirleyen, uzun vadede toplumun inşasına katkı sağlayan ve toplumun gelişmesine öncülük eden kişilerdir. Toplumun temel taşı olan insanları eğitenler de akademisyenlerdir. İyi bir akademisyen aynı zamanda iyi bir rehberdir. Bu kapsamda davranışsal boyutuyla da öğrencilere karşı öğretim elemanının rol modeli olma sorumluluğu bulunmaktadır (Hotamışlı, 2011).

Kariyer ve mesleki seçim odaklı yapılan araştırmalarda, toplumun en beğendiği ve güvendiği meslekler listesinde ilk sıralarda çoğunlukla eğitim sektörü gelmektedir. İzmir’de bulunan Uluslararası Stratejik Araştırma Eğitim ve Danışma Merkezi Platformu tarafından yapılan mesleki güvenilirlik araştırmasına göre (2009) halkın yüzde 82.29’u öğretmenliği en güvendiği meslek olarak seçerken, bunu yüzde 79.84 ile profesörlük izlemiştir (<http://www.mainboard.eu>).

Bu çalışmada da halkın çoğunlukla beğenip güvendiği akademisyenlik ile ilgili üniversite öğrencilerinin görüş ve düşünceleri incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Anabilim Dalı’nda öğrenim gören 13 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır.

İlk olarak öğrencilere sorulan “Akademisyenlik denince zihninizde canlanan kavramlar nelerdir?” sorusuna göre öğrencilerin zihninde en çok canlanan kavram “aşırı çaba” olmuştur. Daha sonra ise saygınlık gelmektedir. Akademisyenlik bilgidен yola çıkılan ve bilgeliğe doğru adım adım gidilen bir süreçtir. Bu sürecin temelini araştırma yapmak, araştırmalardan sonuç çıkarmak ve bunları toplumun çeşitli katmanlarında yer alan bireylere uygun bir dil ile ifade etmek oluşturur (Erton, 2013). Akademisyenliğin bu yönü öğrenciler tarafında aşırı çaba gerektiren bir süreç olarak algılanmış olabilir. Bunun yanında ders yükü fazla olan akademisyenler de öğrenciler tarafından “yoğun ve iş yükü fazla” olarak değerlendirilmiş olabilir.

İkinci olarak öğrencilere “Akademisyen olmak ister misiniz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya en çok “kariyer sahibi olmak için akademisyen olmak isterim” cevabı verilmiştir. Daha sonra “Çok çalışmak ve okumak zor olduğu için akademisyen olmak istemem.” cevabı gelmektedir. Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan kendi yaşantılarının ve bireysel özelliklerinin meslek seçiminde etkili olduğu yorumu yapılabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir öğretmen olmak mı, akademisyenlik mi? sorusuna göre öğrenciler “akademisyenlikte ast-üst ilişkisinin fazla olmasından dolayı öğretmenlik ve M.E.B.’de velilerle uğraşmanın zorluğu ve gerekliliğinden dolayı akademisyenlik” yanıtlarını vermişlerdir. Bunu M.E.B.’de maaşın az olması ve akademisyenlikte araştırma yapmanın zor olması izlemektedir. Her mesleğin kolay ve zor tarafları vardır. Öğrencilerin akademisyenlik mesleğinin sadece bir yönüyle ilgili yorum yapması, akademisyenlik mesleği ile ilgili bilgilerinin tam manasıyla yeterli olmadığı sonucunu doğurabilir.

Öğrencilere sorulan bir diğer soru “Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi veriliyor mu?” olmuştur. Bu soruya öğrenciler çoğunlukla herhangi bir tanıtımın olmadığını söylemişlerdir. Bunun yanında en çok kariyer dersinin olmasını istemektedirler. Bu bağlamda öğrencilerin kariyer planlamaları açısından gerek lisansüstü eğitim gerekse akademisyenlik ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Fakültelerde bu kapsamda yapılacak bilgilendirici ve akademisyenliği tanıtıcı programlar ile öğrencilerin bilgi sahibi olması sağlanabilir.

Öğrencilere sorulan son soru “Sizce iyi bir akademisyen nasıl olmalıdır?” olmuştur. Öğrenciler iyi bir akademisyeni “insanlara değer veren biri olmalıdır” şeklinde cevaplamışlardır. Daha sonra “çalışkan, iletişim kabiliyeti yüksek, kültürlü ve üretken” cevaplarını vermişlerdir. Gelen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğu akademisyenlerin kendileriyle olan ilişkilerinden bahsetmişlerdir. Öğrencilere saygı duyan, onlara değer veren ve onlarla sağlıklı iletişim kurabilen akademisyenleri iyi olarak tanımlamışlardır.

Sonuç olarak eğitim fakültesi öğrencilerinin akademisyenlik ile ilgili bilgilerinin tam manasıyla yeterli olmadığını söyleyebiliriz. Bunun yanında akademisyen olmak isteyenlerin sadece akademisyenliğin olumlu yönlerinden bahsetmeleri, bilgi eksikliğinin olduğunu kanıtlar niteliktedir. Akademisyenlik ile ilgili yeterli bilgiye sahip olan öğrenciler mevcut, fakat yüzdesi azdır. KPSS ile atanarak öğretmen olmak isteyen öğrencilerin de öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgilerinin yetersiz olduğunu görmekteyiz. Bu eksiklikleri öğrencilerin de bahsettiği gibi bir kariyer dersi ile gidermek mümkün olabilir. Bunun yanında öğretmenlik

ve akademisyenlik ile ilgili bilgi verici ve tanıtıcı etkinlikler yapılabilir. Bu etkinliklerin üniversite 1. sınıfta yapılması, öğrencilerin kariyer planlamasını daha sağlıklı yapabilmelerini sağlayabilir. Ayrıca araştırmanın örneklemini geniş tutularak farklı yöntemlerle daha kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- ARSLAN, K. (2002). "Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri", *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, Sayı:6, ss:1-11.
- BÜYÜKÖZTÜRK, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*.
- ERDEM, A.R. (2008). "Öğretim Üyesi Akademisyen midir? Bilim Adamı mıdır?", *Akademik Dizayn Dergisi*,2 (2), 83-85.
- ERTON, İ. (2013). Akademik Yazım ve Akademisyenlik.
- GÖKTOLGA, Z. G., Bal, S. G., & Esengün, K. (2006). *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Ziraat Fakültelerindeki Eğitim Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi*.
- GÜDÜK, M., Erol, Ş., Yağcıbulut, Ö., Uğur, Z., Özvarış, Ş. B., & Aslan, D. (2005). "Ankara'da Bir Tıp Fakültesi'nde Okuyan Son Sınıf Öğrencilerde Tükenmişlik Sendromu", *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 14(8), 169-173.
- HOTAMIŞLI, M. (2011). "Üniversite Öğrencilerinin Akademisyenliğe Meslek Olarak Bakışı: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma", *e-Journal of New World Sciences Academy*.
- KUZGUN, Y. (2008). *Meslek Seçiminde Bilinmesi Gerekenler*, Ankara: ÖSYM Yayınları.
- LAÇİNER, S. (2012). *Bilimsel İntihar*, Slaciner.blogspot.com (26.03.2014 tarihi ile)
- TAŞ, R. (2011). *Kariyer Planlama ve Geliştirme El Kitabı*, Ankara: Turgut Özal Üniversitesi Kariyer Planlama Uygulama ve Araştırma Merkezi.
- TAVŞANCIL, E., & Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*, İstanbul: Epsilon Yayınları.
- YALÇIN, H. ve Demirekin, M. (2013). "Lisans Eğitimi Alan Öğrencilerin, Kadın Akademisyenlerin Çalışma Yaşamındaki Durumlarına Yönelik Algıları", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, DOI: 10,5961/jhes.2013.072
- YILDIRIM, A., & Şimşek, H. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı), Ankara: Seçkin Yayınevi.
- YÖK Kanunu (1981). Öğretim üyelerinin görevleri. <http://www.yok.gov.tr>
- <http://www.main-board.eu/guncel-sorunlar-ve-hayat/59786-turkiyede-en-guvenilir-meslek-ogretmenlik.html>, (12.08.2010), (Akt: Hotamışlı, M. (2011)).
- <http://e-gazete.anadolu.edu.tr/ayrinti.php?no=509&h=edu> (23.03.2015 tarihi ile)